

HYPERBOLINEN GEOMETRIA

Tehtävät 9.11. alkavalle viikolle

- (1) Olkoot $p, q \in \mathbb{Z}$, $q \neq 0$. Olkoon $\gamma \in \text{Möb}(\mathbb{H})$,

$$\gamma(z) = \frac{(1 + pq)z - p^2}{q^2z + (1 - pq)}.$$

Osoita, että $\gamma \in \text{PSL}(2; \mathbb{Z})$. Etsi kuvauksen γ kiintopisteet ja osoita, että

$$\Lambda(\text{PSL}(2; \mathbb{Z})) = \partial\mathbb{H}.$$

- (2) Etsi sellaiset Fuchsin ryhmät Γ_0 , Γ_1 , Γ_2 ja Γ_∞ , että ryhmän Γ_j kasautumispisteitten joukossa $\Lambda(\Gamma_j)$ on täsmälleen j alkiota kun $j = 0, 1, 2$ tai ∞ .

- (3) Olkoon G ryhmä ja olkoon $\gamma \in G$. Olkoon H ryhmän G aliryhmä.

(a) Osoita, että alkion γ keskittäjä $C_G(\gamma)$ ryhmässä G on ryhmän G aliryhmä.

(b) Osoita, että ryhmän H normalisoija $N_G(H)$ on ryhmän G aliryhmä.

- (4) Olkoon γ ylemmän puolitason hyperbolinen Möbius-kuvaus, $\gamma(z) = kz$, missä $k > 0$, $k \neq 1$. Osoita, että kuvauksen γ keskittäjä

$$C_{\text{Möb}(\mathbb{H})}(\gamma) = \{\gamma' \mid \gamma'(z) = \lambda z, \lambda > 0\}.$$

- (5) Olkoon γ Poincarén kiekon elliptinen Möbius-kuvaus, $\gamma(z) = e^{i2\pi\theta}z$, missä $\theta \in (0, 1)$. Osoita, että kuvauksen γ keskittäjä ryhmässä $\text{Möb}(\mathbb{D})$ on kaikkien origon ympäri suoritettavien kiertojen muodostama ryhmä.